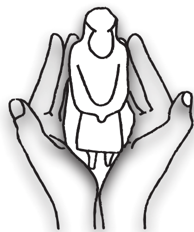
ТЕЗИ • XXIX Міжнародна наукова конференція «Слобожанські читання»

Департамент культури і туризму
Харківської обласної державної адміністрації

ОКЗ «Харківський науково-методичний центр охорони культурної спадщини»

ОКЗ «Харківський художній музей»

Харківське відділення Національної спілки краєзнавців України

Центр українських студій та краєзнавства імені академіка П. Т. Тронька Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

Тези доповідей учасників

XXIX Міжнародної наукової конференції «Слобожанські читання»

18 квітня 2025

ХАРКІВ

ХАРКІВСЬКИЙ НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ОХОРОНИ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

**Департамент культури і туризму
Харківської обласної державної адміністрації**

**ОКЗ «Харківський науково-методичний центр
охорони культурної спадщини»**

ОКЗ «Харківський художній музей»

Харківське відділення Національної спілки краєзнавців України

**Центр українських студій та краєзнавства імені академіка П. Т. Тронька
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна**

Тези доповідей учасників

XXIX Міжнародної наукової конференції «Слобожанські читання»

Конференція відбувається з нагоди
Міжнародного дня пам'яток і визначних місць,
Дня пам'яток історії та культури,

присвячена 25-річчю творчої діяльності
колективу краєзнавців-пам'яткознавців,
які брали участь у Міжнародній науковій конференції
«Слобожанські читання» (1999–2024),
а також 100-річчю від дня проведення
Першої Всеукраїнської краєзнавчої конференції,
що відбулася у Харкові 28–31 травня 1925 року,
на якій було створено Український комітет краєзнавства

18 квітня 2025 р.

м. Харків

УДК 719+908+930.85](477.54/.62)(063)

Публікується за рішенням засідання науково-методичної ради Харківського художнього музею (протокол № 2 від 7 квітня 2025 р.).

ISBN 978-617-8057-13-8

До збірки включені тези доповідей учасників XXIX Міжнародної наукової конференції «Слобожанські читання», що відбувається з нагоди Міжнародного дня пам'яток і визначних місць, Дня пам'яток історії та культури, присвячена 25-річчю творчої діяльності колективу краєзнавців-пам'яткознавців, які брали участь у Міжнародній науковій конференції «Слобожанські читання» (1999–2024), а також 100-річчю від дня проведення Першої Всеукраїнської краєзнавчої конференції, що відбулася у Харкові 28–31 травня 1925 року, на якій було створено Український комітет краєзнавства

ISBN 978-617-8057-13-8

Світлана Олександрівна Бикова,
завідувачка сектору бібліотечно-бібліографічного обслуговування відділу «Україніка» імені Т. Г. Шевченка Харківської державної наукової бібліотеки імені В. Г. Короленка (ХДНБ імені В. Г. Короленка);

Галина Миколаївна Лях,
завідувачка сектору наукової бібліографії відділу «Україніка» імені Т. Г. Шевченка Харківської державної наукової бібліотеки імені В. Г. Короленка (ХДНБ імені В. Г. Короленка)

«Від Зінькова до Мельбурна»: матеріали до біобібліографії мандрівного письменника Дмитра Нитченка

У лютому 2025 р. були оголошені лауреати щорічної літературної премії імені Дмитра Нитченка. Премія, заснована у 2000 р. Лігою українських меценатів та родиною письменника, присуджується за пропаганду та популяризацію українського друкованого слова.

Відомо, що майже 15 років свого життя Дмитро Васильович Нитченко мешкав у Харкові, де працював і здобув філологічну освіту. Народився 8 лютого 1905 р. в місті Зіньків Полтавської губернії, а помер у патріаршому віці на межі століть 1999 р. в місті Мельбурн (Австралія). Цьогоріч з нагоди ювілею від дня його народження відбувся літературний онлайн-захід «Під сонцем Австралії» за участю представників Світового конгресу українців, Світової федерації українських жіночих організацій, літературного клубу «Мальви» та за сприяння Союзу українок Австралії. Серед присутніх були численні шанувальники творчості митця, його учні, колеги, представники родини письменника, викладачі та студенти київських, харківських і полтавських закладів вищої освіти.

Співробітники відділу «Україніка» ХДНБ імені В. Г. Короленка та краєзнавчого відділу Полтавської ОУНБ імені І. П. Котляревського повідомили про спільний проєкт з укладання бібліографічного покажчика творів Д. В. Нитченка. Саме з Полтавщини розпочався трудовий шлях письменника, літературознавця, журналіста, культурно-освітнього і громадського діяча, яскравого представника української діаспори в Австралії, творчий доробок якого, без перебільшення, розпорошений по всьому світові.

Згадуваний покажчик містить бібліографічні записи видань прозових

та поетичних творів, збірок, літературознавчих, мовознавчих розвідок, літературно-критичних статей, рецензій, перекладених та редагованих видань, друковану епістолярну спадщину, а також публікації про самого Дмитра Васильовича, рецензії на його твори, про присудження премії його імені тощо.

Письменник часто підписував свої публікації псевдонімами: Дмитро Чуб (художні твори та подорожні нариси), Остап Зірчастий (гуморески). Серед відомих також Микола Срібний, Дмитро Ніценко, Дмитро Нитченко-Чуб, або їх відповідники іноземними мовами: Dmytro Nytczenko, Dmytro Nytschenko, Dmytro Chub. Окреслення вичерпного переліку пошукових запитів дозволяє знаходити потрібну інформацію з використанням міждержавних пошукових систем.

Безпосереднє опрацювання першоджерел дозволяє припустити, що автор також часто використовував криптоніми. Так, у газеті «Нова Україна» (Харків, 1942–1943 рр.), окрім підпису Д. Ніценко, деякі дописи підписані як «Д. Н.», а в журналі «Наш вісник» (Мельбурн, 1951 р.) зустрічаємо використання криптоніма «Д. Ч-б».

Наше припущення про авторство публікацій, підписаних зазначеними криптонімами, ґрунтується на схожих стилістичних засобах та відповідності тематики публікацій до наукових інтересів дописувача. Побічно на користь нашого твердження вказує також відсутність серед постійних дописувачів газети «Нова Україна» авторів з ім'ям та прізвищем зі схожими ініціальними літерами. А щодо криптоніма в журналі «Наш вісник», то саме його і редагував «Дмитро Чуб (Нитченко)». Але, звичайно, озвучена гіпотеза потребує подальшого атрибутування, підтвердження або спростування фахівцями.

P. S. Повсякчас утримуємося, аби не називати репрезентовані заходи «міжнародними». Адже зокрема завдяки зусиллям голови Української центральної шкільної ради в Австралії Дмитра Нитченка на «зеленому континенті» сформована діаспора, яка пам'ятає, підтримує, плекає й поширює мову та культуру нашого народу.